

دانشگاه فرهنگیان
معاونت نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت
مرکز سنجش شایستگی‌های حرفه‌ای

ارزش افزوده دانشگاهی (نقشه راه)

مأموریت‌های اصلی مرکز سنجش

- ۱- ارزشیابی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمی (اصلاح)
- ۲- سنجش دستاوردهای یادگیری دانش‌جویان (سدید)
- ۳- تعیین ارزش افزوده دانشگاه
- ۴- شرکت مؤثر در مطالعات بین‌المللی

تعریف ارزش افزوده دانشگاهی

- وضعیت دانش آموختگان این نظام از نظر دانش، نگرش و تواناییهای کسب شده، به طوری که بتوان سطح موجود این قابلیتها، تواناییها و نگرش مکتسب را به نظام دانشگاهی نسبت داد (بازرگان، ۱۳۹۳).

کسب دانش، مهارت و نگرش بر اثر کسب تجربه در فرایند تحصیل

مک گین و بوردن (۲۰۰۵)، هنوز برای سنجش ارزش افزوده شیوه مناسبی عرضه نشده است.

ویژگی بررسی ارزش افزوده دانشگاه فرهنگیان در دانشجویان

سوالات اصلی

- دانشجویان در طول دوره تحصیل خود در دانشگاه فرهنگیان با چه نظامی برخی صلاحیت‌های لازم را پیدا می‌کنند؟
- آیا تغییرات رصد شده در صلاحیت‌های مورد بررسی رو به رشد بوده است؟ روند رشد به چه منوالی است؟

مدل سنجش

- استفاده از مطالعات طولی از نوع پانلی
- بررسی گروهی از دانشجویان (نمونه) در ابتدای ورود به دانشگاه از لحاظ برخی از صلاحیت‌های مورد توجه جهت ترسیم خط پایه
- تشخیص تغییرات در صلاحیت‌ها با انجام اندازه‌گیری متناوب و منظم در فواصل زمانی مشخص (یک‌ساله یا نیمسال تحصیلی)

ویژگی بررسی ارزش افزوده دانشگاه فرهنگیان در دانشجویان (ادامه)

طرح اولیه

- پیاده‌سازی مطالعه طولی از نوع پانلی (Cohort Study)
- توجه به چندین موج برای گردآوری داده‌ها: در موج اول انتخاب ورودی‌های سال اول به عنوان گروه هدف و سپس دانشجویان مشغول به تحصیل در سال‌های بالاتر

مراحل

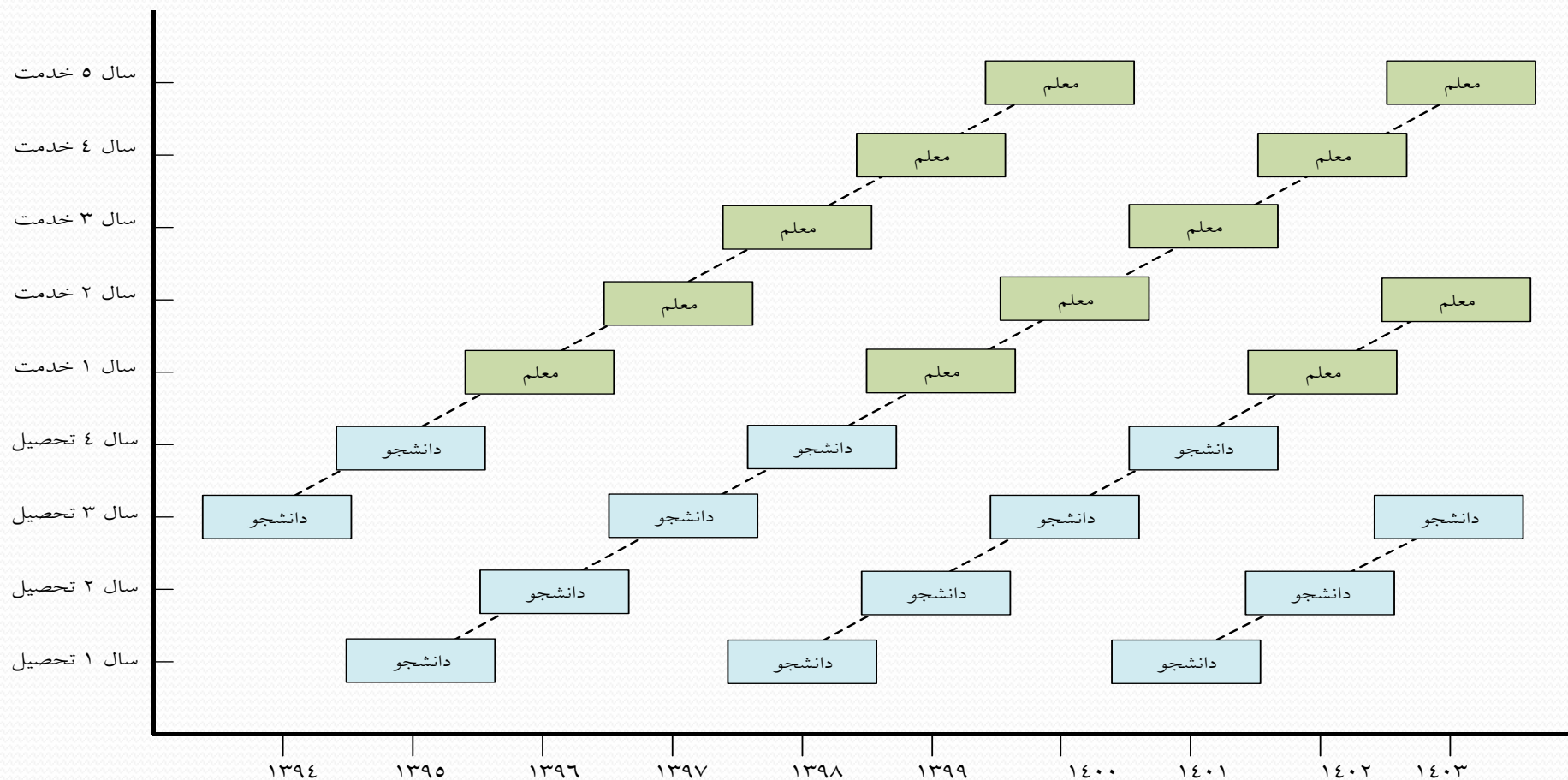
- تعیین صلاحیت‌های قابل اندازه‌گیری در رویکرد ارزش افزوده
- تهیه ابزارهای اندازه‌گیری و اعتباریابی آنها
- تعیین نمونه‌ای از دانشجویان و گردآوری اطلاعات از آنان
- ردیابی نمونه در سال‌های آتی
- تهیه گزارش به‌طور منظم

ویژگی بررسی ارزش افزوده دانشگاه فرهنگیان در دانشجویان (ادامه)

چالش‌ها

- پیگیری دانشجویان تا ۵ سال پس از فارغ‌التحصیلی و لزوم همکاری با آموزش و پرورش در این زمینه
- عدم کنترل مستقیم تأثیر متغیرهای شناختی
- تداخل آموزشهای خارج از نظام دانشگاهی با آموزشهای نظام دانشگاهی (برنامه رسمی و غیر رسمی)

طرح شماتیک بررسی ارزش افزوده دانشگاه فرهنگیان در دانشجویان (ادامه)

مرحله مقدماتی ارزش افزوده دانشگاه

اهداف مرحله مقدماتی

- تعیین ابزارهای نهایی
- تعیین سطح بهینه نمره دهی
- تعیین عوامل
- بررسی گویه ها (ادغام، حذف، اصلاح)

فعالیت‌های انجام شده در مرکز سنجش در راستای ارزش افزوده

- انجام مطالعات پیشینه کاوی و سنتز پژوهی
- تدوین شایستگی های مهارتی و نگرشی دانشجویان
- تهیه ابزارها

انجام مطالعات پیشینه کاوی و سنتز پژوهی مولفه ها

سال	نام محقق	مولفه ها
۲۰۰۸	AHELO	تفکر انتقادی، مهارت های ارتباط شفاهی و نوشتاری در زبان مادری
۲۰۰۸	والکر	آماده بودن، مثبت بودن، حفظ انتظارات بالا، خلاقیت، منصف بودن، برقراری ارتباط، داشتن حس تعلق، دلسوز بودن، شوخ طبعی، احترام به دانش آموزان، بخشش، پذیرش اشتباهها
۲۰۰۸	هونگ و همکاران	توانایی های فکری، نظام ارزش گذاری، مهارت های بین فردی، توانایی های مدیریتی، توانایی های حرفه ای و ویژگی های شخصیتی

انجام مطالعات پیشینه کاوی و سنتز پژوهی مولفه ها

سال	نام محقق	مولفه ها
۲۰۰۶	بورکفیلد	قابلیتهای حرفه ای، توانایی برقراری ارتباط مطلوب با دانشجویان و عوامل شخصیتی
۲۰۰۳	هانتلی	آماده سازی مناسب، داشتن دانش پایه، استفاده از راهبردهای مختلف کلاس داری، برقراری ارتباط مؤثر با ذی نفعان مدرسه، مهارت های تخصصی و خودآگاهی
۲۰۰۲	استرانگ	توانایی انتخاب روش تدریس مناسب، توانایی اداره کلاس درس، تهیه طرح درس مناسب، ارتباط آموزش با زندگی واقعی، در نظر گرفتن تفاوت های فردی، ایجاد جو مثبت در کلاس درس، توجه، عدالت و احترام، اشتیاق، انعطاف پذیری، نداشتن رفتارهای کلیشه ای، توانایی ایجاد ارتباط مناسب با دانش آموزان

انجام مطالعات پیشینه کاوی و سنتز پژوهی مولفه ها

ردیف	سال	نام محقق	مولفه ها
۷	۱۹۹۸	رابینز	ارتباط اثربخش با یادگیرندگان، ایجاد جو عاطفی مثبت در کلاس درس، اداره کلاس و هدایت یادگیرندگان، مهارت‌ها و روش‌های آموزشی، علاقه مندی به تدریس، ارزشیابی از دانش آموزان، درگیر کردن یادگیرندگان در فرایند یادگیری
۸	۱۳۹۲	یمنی	قابلیت متأثر شدن (توانایی پذیرش افکار)، قابلیت بروز افکار، قابلیت برقراری ارتباطات انسانی، قابلیت بررسی داده ها (فهم و نقد آنها)، قابلیت اندیشه ورزی، قابلیت تصمیم گیری، قابلیت اقدام، قابلیت یادگیری بیشتر، توانایی فهم مسائل، توانایی برخورداری از رویکرد همه جانبه نگری در بررسی مسائل، توانایی در استفاده از روشهای متنوع

انجام مطالعات پیشینه کاوی و سنتز پژوهی مولفه ها

ردیف	سال	نام محقق	مولفه ها
۱۰	۱۳۹۰	اسلاوین	تفکر نقادانه و مهارت‌های مسأله‌گشایی ، آگاهی از منابع درسی و آموزشی، مهارت‌های تدریس ، برقراری ارتباط و آگاهی از دانش‌آموزان و یادگیری
۱۱	۱۳۹۰	دادجوی توکلی	ویژگی‌های شخصی معلم، برنامه‌ریزی و آمادگی، مدیر و سازمان دهنده کلاس درس، آموزش یا تدریس، نظارت بر پیشرفت و توان بالقوه‌ی دانش‌آموزان، مسئولیت‌های حرفه‌ای
۱۲	۱۳۸۸	نیکنام و کریمی	صلاحیت‌های آموزشی، رفتاری-شناختی، توسعه حرفه‌ای، مدیریت، شخصیتی، فناوری، تدریس، اخلاق حرفه‌ای و صلاحیت‌های فکری
۱۳	۱۳۸۵	دانش پژوه و فرزاد	داشتن طرح درس، توانایی هدایت بحث‌های گروهی، توانایی تدریس دروس تخصصی

انجام مطالعات پیشینه کاوی و سنتز پژوهی مولفه ها

● پس از جمع بندی، ۲۴ مولفه زیر در بعد دانشی، مهارتی و نگرشی شناسایی شد:

- تفکر انتقادی
- مهارت های ارتباطی
- سواد زبانی
- تفکر پژوهشی
- خودآگاهی
- توانایی هدایت کار گروهی
- انعطاف پذیری / تاب آوری / پایداری هیجانی
- یادگیری مداوم
- علاقه مندی به معلمی
- شهروندی
- سواد فناوری
- دانش پایه
- مدیریت کلاس
- توانایی تدریس
- اخلاق حرفه ای
- نظم پذیری
- خودکنترلی
- خلاقیت
- وابستگی و تعلق آموزشی
- مثبت اندیشی
- مسئولیت پذیری
- تربیت دینی
- مسئولیت محیط زیستی

تقسیم بندی مولفه ها

● مولفه های مربوط به ارزش افزوده

- تفکر انتقادی
- خودآگاهی
- علاقه مندی به معلمی
- خودکنترلی
- مسئولیت پذیری
- انعطاف پذیری / تاب آوری / پایداری هیجانی
- یادگیری مداوم
- نظم پذیری
- وابستگی و تعلق آموزشی
- مثبت اندیشی

تقسیم بندی مولفه ها

● مولفه های مربوط به سدید

● مهارت های ارتباطی

● تفکر پژوهشی

● توانایی حل مساله

● سواد فناوری

● اخلاق حرفه ای

● مولفه های مربوط به اصلح

● دانش پایه

● توانایی تدریس

● سواد زبانی

● توانایی هدایت کار گروهی

● رفتار شهروندی

● مسئولیت محیط زیستی

● خلاقیت

● مدیریت کلاس

● تربیت دینی

ابزارها

در هر یک از مولفه های ده گانه، تا کنون ابزارهای زیر شناسایی شده است:

الف- تفکر انتقادی

۱- آزمون مهارت های تفکر انتقادی کالیفرنیا فرم ب (CCTST)

۲- آزمون تفکر انتقادی واتسون و گلنزر

ب- خودآگاهی

۱- پرسشنامه تصور از خود بک

۲- آزمون مهارت های ذهن آگاهی کنتاکی

ج- انعطاف پذیری/تاب آوری/ پایداری هیجانی

۱- ابزار سنجش تاب آوری کونور و دیویدسون (۲۰۰۳)

۲- عامل C پرسشنامه ۱۶ عاملی شخصیت کتل

د- خودکنترلی

۱- پرسش نامه خود کنترلی تانجی

۲- مقیاس خودکنترلی گراسمیک و همکاران (۱۹۹۳)

سیاستهای نمونه گیری

- ۱- هر دانشجو تعداد زیادی پرسشنامه تکمیل نکند.
- ۲- هر پرسشنامه حداکثر در ۸ استان تکمیل و اجرا می شود.
- ۳- برای هر متغیر چندین ابزار اجرا و مقایسه می شود.
- ۴- ترتیب پرسشنامه های اجرایی برای دانشجویان متفاوت است.
- ۵- پرسشنامه ها برای دانشجویان سالهای متفاوت اجرا شود (سال اول تا چهارم)
- ۶- هر پرسشنامه روی دانشجویان دختر و پسر به تناسب اجرا می شوند.
- ۷- انواع ابزارهای پرسشنامه ای برای مقایسه اجرا می شوند.

با سپاس از حوصله و انتظار دریافت راهنماییها و پیشنهادهای عزیزان

خدایا چنان کن سرانجام کار
تو خشنود باشی و ما رستگار